Aan de raad van de gemeente Lingewaard

Onderwerp	Oprichting Lingewaards Warmteinfra Bedrijf (LWIB) en aanleg warmtenet NEXTgarden
Portefeuillehouder	A. Slob
Zaaknummer collegevoorstel	ZS-252341

Beslispunten

1. In te stemmen met de voorliggende uitgangspunten voor oprichting van een Lingewaards Warmteinfra Bedrijf (LWIB).
2. In te stemmen met de aanleg van een warmtenet binnen NEXTgarden.
3. In te stemmen met een maximale vermogensinbreng van € 1.000.000,- en deze te dekken vanuit de middelen NEXTgarden (€ 700.000,-) en het Transitiefonds Energie (€ 300.000,-).
4. € 300.000,- vanuit de bestemmingsreserve Transitiefonds Energie toe te voegen aan het budget duurzaamheid.

Samenvatting

Er wordt voorgesteld om het bestaande warmtenet van de tuinders binnen Bergerden/NEXTgarden uit te breiden richting het Agropark. Hier kunnen bestaande en te ontwikkelen (tuinbouw)bedrijven op aansluiten. Door het steeds verder verduurzamen van de warmte kan het aardgasverbruik worden teruggedrongen en de CO_2 uitstoot worden beperkt. Om het warmtenet aan te leggen wordt voorgesteld een Lingewaards Warmteinfra bedrijf (LWIB) op te richten. Hierin nemen de gemeente Lingewaard en Duurzame Energienetwerken Gelderland (DENG) deel. DENG is een samenwerking van Firan (dochter van Alliander) en Oost NL (o.a. provincie Gelderland). Door deel te nemen in het LWIB kan de gemeente de regie voeren in de warmtetransitie.

Inleiding

In het coalitieprogramma 2018-2022 en in het Beleidskader Energietransitie zijn de uitrol van het bestaande warmtenet op NEXTgarden als openbaar warmtenetwerk, een energieneutraal tuinbouwgebied NEXTgarden en onderzoek naar een gemeentelijk warmtebedrijf opgenomen. In een motie van september 2019 is het college door de raad opgeroepen een voorstel te doen tot oprichting van een gemeentelijk warmtebedrijf. Door middel van de raadsinformatienota over de warmtetransitie van december 2020 en een presentatie in januari 2021 is de raad geïnformeerd over de stand van zaken. Zoals hierin aangekondigd is momenteel de besluitvorming voorbereid, die zich richt op de oprichting van een Lingewaards Warmteinfra Bedrijf (LWIB) en de aanleg van een warmtenet binnen NEXTgarden.

Wettelijk kader of beleidskader

In november 2020 heeft de gemeenteraad het Beleidskader Energietransitie vastgesteld. Voorliggend voorstel past binnen dit beleidskader.

Wat willen we bereiken (beoogd effect)

1. Oprichting van een Lingewaards Warmteinfra Bedrijf (LWIB).
2. Aanleg van een warmtenet binnen NEXTgarden.

Argumenten en alternatieven

1.1 Oprichten van een Lingewaards Warmteinfra Bedrijf (LWIB) is nodig om regie te kunnen voeren op de warmtetransitie.

Om tot aanleg van de warmteleiding op NEXTgarden te komen - én gelijktijdig de warmtetransitie aan te jagen én de risico's van de gemeente hierin te beperken - is er het voornemen om samen met DENG een warmtenetwerkbedrijf op te richten. De gemeente vult op deze wijze haar rol als regievoerder in. Dit vanuit de overtuiging dat zonder (in ieder geval tijdelijke) publieke regie de warmtetransitie niet tot stand komt. Zonder inzet vanuit de gemeente/DENG komt de uitrol van het warmtenetwerk niet tot stand. Er zijn verschillende voorbeelden van gemeenten die actief zijn in warmtebedrijven. Bijvoorbeeld gemeente Zaanstad heeft enige jaren geleden samen met Firan en provincie Noord-Holland een warmteinfrabedrijf opgericht.

Provincie Gelderland, Alliander/Firan en 8 Gelderse gemeenten voeren daarnaast samen een haalbaarheidsonderzoek naar een publiek warmtenetwerkbedrijf ('GWIB') uit. Als er eventueel tot oprichting van een GWIB wordt gekomen zou een op te richten LWIB hierin ondergebracht kunnen worden. Echter gezien de verwachte doorlooptijd van dit haalbaarheidsonderzoek, kunnen wij daar als gemeente niet op wachten.

1.2 Het is van belang over duidelijke uitgangspunten te beschikken waarbinnen een Lingewaards Warmteinfra bedrijf kan worden opgericht.

Beoogd is om als gemeente Lingewaard samen met DENG (een samenwerking van Firan, dochter van Alliander en Oost NL, o.a. provincie Gelderland) een LWIB BV op te richten. Hiertoe worden door het college een aandeelhoudersovereenkomst en statuten voorbereid. De uitgangspunten hiervoor zijn in voorliggende bijlage opgenomen. De hoofdpunten zijn als volgt.

a. Gericht op het netwerk (de 'warmteinfra') , niet op warmtebronnen en warmtelevering. Hiermee wordt buiten de specifieke risico's verbonden met de opwek en levering van warmte gebleven.
b. Samen met Firan en Oost NL (o.a. provincie Gelderland) via DENG, als deskundige en solide partners.
c. Risico's afgebakend op de inbreng van het eigen vermogen.
d. Een maximale inbreng van € 1.000.000,- in het eigen vermogen vanuit gemeente Lingewaard.

Hiermee is er een duidelijke risico-afbakening. In het geval er eventuele vervolg-investeringen aan de orde zijn moeten beide aandeelhouders, waaronder de gemeente Lingewaard (i.c. de raad) daar voorafgaand een apart besluit over nemen.

Aan de hand van de in de bijlage opgenomen uitgangspunten worden een aandeelhoudersovereenkomst en statuten voorbereid. Deze worden conform artikel 169 van de Gemeentewet voor wensen en bedenkingen aan de raad voorgelegd alvorens het college er een besluit over neemt. Bij de stukken zal een onafhankelijk extern advies worden gevoegd waar de raad kennis van kan nemen.

2. Met de aanleg van een warmtenet binnen NEXTgarden kan warmtelevering aan bestaande en te ontwikkelen (tuinbouw)bedrijven plaats vinden.

Beoogd is een te realiseren warmteleiding binnen NEXTgarden, langs de Azalealaan tussen de bestaande warmteleiding van Lingezegen Energy ter hoogte van de gietwaterplas en uit te geven kavels op het Agropark. Hiermee ontstaat de mogelijkheid om warmte te leveren aan Groen Gas Gelderland en aan de daar gelegen uitgeefbare tuinbouwkavels. Ook bestaande en te ontwikkelen bedrijven op het Agropark komen hiermee binnen bereik. Er lopen gesprekken met verschillende potentiële afnemers over aansluiting aan het door te trekken warmtenet. Voor de uit te geven (tuinbouw)kavels heeft de aanwezigheid van een warmteleiding het voordeel dat hiermee een goede, duurzame warmteoplossing wordt geboden. Dit draagt bij aan een voorspoedige uitgifte van deze kavels. Overigens is het in verband met de strenge regels omtrent de uitstoot van stikstof heel lastig geworden voor (tuinbouw)bedrijven om op basis van een aardgasgestookte voorziening de benodigde vergunning te verkrijgen. Het gaat om een - afhankelijk van de vraag - mogelijk gefaseerde aanleg. In ieder geval kan de eerste fase van circa 1 km. warmteleiding in de berm van de Azalealaan in de loop van 2021 worden gerealiseerd.

Voor het aanbod aan duurzame warmte is de verdere ontwikkeling van duurzame bronnen nodig. De warmtebronnen op het bestaande warmtenetwerk zijn aardgas en warmte vanuit de snoeihoutcentrale die in het voorjaar 2021 in bedrijf wordt gesteld. Ter vervanging van het aardgas kan mogelijk groen gas vanuit Groen Gas Gelderland worden benut. Hierover wordt overleg gevoerd. Daarnaast wordt ingezet op de ontwikkeling van zonthermie (locatie tussen de Heuvelsestraat en de Karstraat). De uitrol van het warmtenetwerk en de aanvullende afzet aan warmte zijn nodig om tot duurzame bronontwikkeling te komen. Er is immers zekerheid over de afzet nodig voor partijen om hierop te kunnen investeren. De gemeente ondersteunt de ontwikkeling van duurzame bronnen.

3. Er zijn middelen nodig om een warmtenet aan te leggen.

Voor het warmtenet op NEXTgarden is een sluitende businesscase beschikbaar (geheime bijlage). Hiervoor zijn kostenramingen opgesteld van de aan te leggen stukken warmtenet (1. gedeelte tussen het bestaande netwerk en Groen Gas Gelderland en 2. het gedeelte tussen Groen Gas Gelderland en de uit te geven kavels op Agropark).
De potentiële afzet aan warmte aan bestaande en te ontwikkelen (tuinbouw)bedrijven is in beeld gebracht. Verder is er in overleg met Lingezegen Energy tot een concurrerend warmteaanbod gekomen. Op basis van deze ingrediënten is er tot een prijs voor de te rekenen kosten per te transporteren warmte-eenheid gekomen. Met deze transportkosten is er over een periode van 30 jaar rekening houdend met een gefaseerde volloop en een redelijk rendement een sluitende businesscase.

Kanttekeningen

<u>Realisatie en exploitatie van een warmtenet brengt risico's met zich mee.</u>
De aanleg van een warmtenet vereist een flinke investering. Om deze investering te kunnen doen en de bijbehorende risico's te kunnen dragen wordt samengewerkt met andere partijen (Firan en Oost NL via DENG). Door voor de investering mede gebruik te maken van de hiertoe nog beschikbare middelen NEXTgarden en door te werken aan de hand van de voorliggende uitgangspunten worden de risico's aanvaardbaar geacht.

Wat mag het kosten? (budget)

Voor de te realiseren warmteleiding binnen NEXTgarden en de opstartkosten en benodigd werkkapitaal is naar verwachting maximaal € 3.000.000,- benodigd. Dit is uitgewerkt in voorliggende businesscase.
Vanuit de beoogde samenwerking met Firan / DENG volgt een overeen te komen verdeelsleutel voor het gezamenlijk doen van de benodigde investering. Uitgangspunt is dat de gemeente maximaal een derde van de benodigde investering inbrengt. Uitgegaan wordt van een maximum inbreng van € 1.000.000,- voor de gemeente, in te brengen als eigen vermogen in het LWIB. DENG brengt € 2.000.000,- in. Als dekking van deze maximaal € 1.000.000,- van de gemeente worden de volgende twee bronnen ingezet:

1. De beschikbare middelen voor NEXTgarden. Hieruit is een bedrag van € 700.000,- beschikbaar. De regeling vanuit de provincie loopt eind 2021 af, niet bestede middelen moeten eind 2021 terug naar de provincie. Het warmtenet binnen NEXTgarden is reeds in het jaarplan 2020 NEXTgarden (doorkijk 2021) opgenomen en past ook binnen provinciale doelen. De aanwending van deze middelen hiertoe is met de provincie afgestemd. Voorwaarde voor inbreng van deze middelen is dat de stuurgroep NEXTgarden deze middelen door middel van het vaststellen van het jaarplan 2021 beschikbaar stelt. De besluitvorming hiertoe wordt voorbereid.
2. Het Transitiefonds Energie. Voorgesteld wordt hieruit € 300.000,- beschikbaar te stellen. Er is per 1-1-2021 ongeveer € 1.000.000,- beschikbaar in het Transitiefonds Energie. In de periode tot en met 2028 worden hier overigens de terugbetalingen van de lening aan het Gietwaterbedrijf aan toegevoegd. Het betreft een lening die de voormalige Gemeenschappelijke Regeling Bergerden (GRB) in 2004 afsloot en die met de overgang van de GRB over is gegaan naar gemeente Lingewaard. Het betreft een bedrag van € 500.000,- die over een periode van maximaal 8 jaar wordt terugbetaald. Het is passend dat dit bedrag (opnieuw) beschikbaar komt voor duurzame collectieve voorzieningen binnen het tuinbouwgebied.

<u>Risicomanagement: het risico beperken tot inbreng van eigen vermogen.</u>

Het belangrijkste risico voor de te realiseren warmteleiding binnen NEXTgarden is het ‘vollooprisico’. Dat is het risico dat er onvoldoende afname van warmte plaats vindt, waardoor de investering niet, of pas laat, wordt terugverdiend. Er is een samenhang met de uitgifte van kavels op NEXTgarden en Agropark voor tuinbouw en bedrijven. Het risico is vergelijkbaar met bouwrijp maken voor gronduitgifte (eerst aanleg van riolering en wegen en dergelijke). Een aanzienlijk deel van het risico is af te dekken door hiervoor eerst de middelen (subsidie) vanuit NEXTgarden in te zetten.
Totstandkoming van een warmtenet binnen NEXTgarden zal de uitgifte van tuinbouwkavels op Bergerden (gemeentelijk eigendom) naar verwachting bespoedigen en daarmee de risico’s beperken. Er ontstaat dan immers een aantrekkelijk all-in aanbod van bouwrijpe grond met duurzame collectieve verwarming. Het risicomanagement is uitgewerkt in voorliggende bijlage.

Communicatie en participatie

Het overleg met de betrokken partijen (Firan, provincie Gelderland, Lingezegen Energy, ondernemers Bergerden en Agropark) loopt reeds geruime tijd en zal worden voortgezet.

Wat gaan we daarvoor doen (voortgang)

- Eerste kwartaal 2021: Voorbereiden warmteinfra bedrijf LWIB
- Tweede kwartaal 2021: Oprichten warmteinfra bedrijf LWIB
- Tweede kwartaal 2021: Selectie van aannemer voor aanleg warmtenet NEXTgarden
- Vierde kwartaal 2021: Aanleg warmtenet NEXTgarden

NB: Voorliggend besluit richt zich alleen op de aanleg van een warmtenet binnen NEXTgarden zoals opgenomen in voorliggende businesscase. Het besluit loopt niet vooruit op eventuele andere uitbreidingen en/of vervolginvesteringen, dit vereist voorafgaande besluitvorming door de raad.

Duurzaamheid

Voorliggend voorstel ziet op de verduurzaming van de warmtevoorziening.

Bijlagen

1. Uitgangspunten Lingewaards Warmteinfra Bedrijf (LWIB)
2. Businesscase warmteleiding NEXTgarden (**GEHEIM**)
3. Concept raadsbesluit

Bemmel, 30 maart 2021

burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,
de secretaris, de burgemeester,

drs. I.P. van der Valk dr. P.T.A.M. Kalfs